

Věc C-483/20

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

29. září 2020

Předkládající soud:

Conseil d'État (Belgie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

30. června 2020

Navrhovatel:

XXXX

Odpůrce:

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

**CONSEIL D'ÉTAT, SECTION DU CONTENTIEUX ADMINISTRATIF
(Státní rada, oddělení sporných správních věcí, Belgie).**

[omissis]

ROZSUDEK

[omissis]

Ve věci:

XXXX,

proti:

**Commissaire général aux
réfugiés et aux apatrides**

I. *Předmět žaloby*

Kasačním opravným prostředkem podaným dne 21. května 2019 se XXXX domáhá zrušení rozsudku Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro sporné záležitosti cizinců, Belgie) [omissis] ze dne 8. května 2019.

II. *Řízení před Conseil d'État (Státní rada, Belgie)*

[omissis]

[omissis] [omissis]

[omissis]

III. *Skutkové okolnosti relevantní pro posouzení věci*

Navrhovatel, který je podle svého prohlášení syrským státním příslušníkem, získal dne 1. prosince 2015 postavení uprchlíka v Rakousku.

Začátkem roku 2016 údajně opustil Rakousko, aby mohl následovat své dcery, jednu z nich nezletilou, kterým byl dne 14. prosince 2016 přiznán status doplňkové ochrany v Belgii.

Dne 14. června 2018 podal žádost o mezinárodní ochranu v Belgii.

Dne 11. února 2019 prohlásil Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (generální komisař pro uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti) jeho žádost za nepřipustnou na základě čl. 57/6 odst. 3 prvního pododstavce bodu 3 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, l'établissement, le séjour et l'éloignement des étrangers (zákon ze dne 15. prosince 1980 o vstupu na území, usazování, pobytu a vyhošťování cizinců).

Dne 8. května 2019 [omissis] Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro sporné záležitosti cizinců, Belgie) zamítla žalobu podanou navrhovatelem proti uvedeném rozhodnutí o nepřipustnosti. Jde o rozhodnutí, proti kterému směřuje kasační opravný prostředek v projednávané věci.

IV. *Použitelné belgické právo*

Článek [omissis] 57/6 odst. 3 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, l'établissement, le séjour et l'éloignement des étrangers (zákon ze dne 15. prosince 1980 o vstupu na území, usazování, pobytu a vyhošťování cizinců) stanoví [omissis]:

[omissis]

[omissis]

[omissis]

[omissis]

Článek 57/6 odst. 3. Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides [Generální komisař pro uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti] může prohlásit žádost o mezinárodní ochranu za nepřijatelnou, pokud:

[omissis]

3. žadateli již byla přiznána mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie;

[omissis]

V. *Jediný důvod kasačního opravného prostředku*

VI. *Tvrzení účastníků řízení*

Navrhovatel uplatňuje jediný důvod kasačního opravného prostředku, vycházející z porušení článku 1 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951, vykládané ve světle článků 181 až 188 Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), článků 18 a 24 Listiny základních práv Evropské unie, článků 2, 20, 23 a 31 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany a bodu 18 jejího odůvodnění, čl. 25 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany a bodu 33 jejího odůvodnění, článku 149 Ústavy, článků 39/2, 39/65 48/3, 48/4 a čl. 57/6 odst. 3 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, l'établissement, le séjour et l'éloignement des étrangers (zákon ze dne 15. prosince 1980 o vstupu na území, usazování, pobytu a vyhošťování cizinců), zásady zachování celistvosti rodiny a nejlepšího zájmu dítěte a zásady respektování práva na obhajobu a kontradiktornosti.

Navrhovatel tvrdí, že čl. 33 odst. 2 výše uvedené směrnice 2013/32 a čl. 57/6 odst. 3 výše uvedeného zákona ze dne 15. prosince 1980 stanoví možnost, nikoli povinnost, a že tyto články musí být vykládány a uplatňovány v souladu se základními právy. Zdůrazňuje, že v napadeném rozsudku „není uvedeno, že by v rámci uplatňování článku 57/6 odst. 3 uvedeného zákona nebylo možné nebo nutné přihlédnout k zásadě zachování celistvosti rodiny, přičemž se však

uplatňování této zásady omezuje na osoby, kterým nebyla poskytnuta ochrana“, avšak že „není pochopitelné odůvodnění, podle kterého totéž neplatí pro zohlednění nejlepšího zájmu dítěte“, jelikož „pokud lze při uplatňování článku 57 odst. 3 zákona o cizincích zohlednit zásadu zachování celistvosti rodiny, nic nebrání tomu, aby byl stejně tak zohledněn nejlepší zájem dítěte, vzhledem k tomu, že tato zaručená práva jsou stejné povahy a úzce spolu souvisí“. V tom spatřuje návrhvatel rozpor v odůvodnění.

Pokud jde o odůvodnění, podle kterého „dotyční sami přispěli ke své asymetrické situaci“, uvádí na jedné straně, že „v rozsudku se nevysvětluje, proč by tím bylo vyloučeno dodržení zásady zachování celistvosti rodiny“, a na druhé straně, že tato otázka nebyla vznesena ani protistranou, ani v usnesení, které mu bylo doručeno, a že se k ní tudíž nemohl vyjádřit, čímž byla porušena jeho práva na obhajobu.

Pokud jde o nejlepší zájem dítěte, odkazuje návrhvatel na článek 24 Listiny základních práv Evropské unie, čl. 20 odst. 5 směrnice 2011/95, čl. 25 odst. 6 směrnice 2013/32 a na články 3, 9 a 10 Úmluvy o právech dítěte a vytýká rozsudku, že jím bylo „v zásadě“ rozhodnuto „že nejlepší zájem dítěte žadatele nebyl zohledněn pouze z důvodu, že nezprošťuje rodiče nutnosti splňovat podmínky platné v řízení o přiznání mezinárodní ochrany“, aniž bylo „přihlédnuto ke konkrétním skutkovým okolnostem uplatněným žadatelem v žalobě“.

Návrhvatel tvrdí, že zásada zachování celistvosti rodiny „vyžaduje, aby byla přiznána ochrana osobě, která již požívá ochrany v jiném státě, než ve kterém získalo ochranu jeho nezletilé dítě, a to právě z důvodu zachování celistvosti rodiny“. Odkazuje na článek 18 Listiny, Příručku postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků UNHCR, obsahující výklad článku 1 Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků, a článek 23 směrnice 2011/95 a uvádí, že „[n]a rozdíl od toho, co bylo rozhodnuto v rozsudku, musí být uznána ochrana žadatele v zájmu respektování nejlepšího zájmu dítěte a zachování celistvosti rodiny, a to zejména aby měl nárok na výhody uvedené v článcích 24 až 35 uvedené směrnice“. Tvrdí, že „přiznání ochrany žadateli nepostrádá jakoukoli vazbu na logiku mezinárodní ochrany, jestliže bylo návrhvateli přiznáno postavení uprchlíka v jiném členském státě; vzhledem k tomu, že žadatel nemá právo pobytu v Belgii, kde žije společně se svou nezletilou dcerou požívající postavení uprchlíka, kterou má ve své péči, nepostrádá přiznání ochrany žadateli v uvedeném státě vazbu na logiku ochrany, na jejímž základě bylo přiznáno postavení uprchlíka jeho dceři“.

Odpůrkyně v odpovědi uvádí, že Příručka postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků UNHCR zakotvuje zásadu zachování celistvosti rodiny, že z této zásady vyplývá, že pokud hlava rodiny splňuje kritéria uvedená v definici, je obecně přiznáno postavení uprchlíka i jeho rodinným příslušníkům, které má ve své péči, což znamená, že rodinným příslušníkům je přiznáno postavení uprchlíka nikoli proto, že sami splňují kritéria stanovená Ženevskou úmluvou, ale proto, že hlavě rodiny bylo přiznáno postavení uprchlíka, a z tohoto důvodu zakládá zásada

zachování celistvosti rodiny „odvozené“ postavení, což znamená, že odůvodnění soudu prvního stupně, podle kterého tato zásada „vychází ze základní logiky ochrany a rozšiřuje mezinárodní ochranu přiznanou hlavě rodiny na jeho ostatní rodinné příslušníky, kteří tuto ochranu nepožívají. Tato zásada tudíž není použitelná, pokud, jako v projednávané věci, již byla všem dotyčným osobám přiznána mezinárodní ochrana, byť v různých státech“, je zcela správné a soudržné, že v zákoně ze dne 15. prosince 1980 zásada celistvosti rodiny zakotvena není, že ve směrnici 2011/95 sice zásada celistvosti rodiny zakotvena je, avšak nikoli za účelem poskytnutí odvozené ochrany, ale proto, aby rodinní příslušníci osoby požívající mezinárodní ochrany, kteří sami nesplňují podmínky pro získání takové ochrany, měli nárok na výhody uvedené v člancích 24 až 35, podle vnitrostátních postupů, že článek 23 se krom toho vztahuje na rodinné příslušníky osoby požívající mezinárodní ochrany, kteří sami nesplňují podmínky pro získání takové ochrany, a tedy ani článek 23 není v projednávané věci použitelný, že toto odůvodnění potvrzuje i Soudní dvůr Evropské unie, který ve svém rozsudku ze dne 4. října 2018 [Ahmedbekova, C- 652/16, EU:C:2018:801, bod 68] uvedl, že „směrnice 2011/95 takové rozšíření postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany na rodinné příslušníky osoby, které se toto postavení přiznává, nestanoví. Z článku 23 této směrnice totiž vyplývá, že směrnice pouze členským státům ukládá povinnost zajistit, aby rodinní příslušníci – ve smyslu čl. 2 písm. [j]) uvedené směrnice – osoby požívající takového postavení, kteří sami nesplňují podmínky pro získání této ochrany, měli nárok na některé výhody, jejichž účelem je zachovat celistvost rodiny, například vydání povolení k pobytu a přístup k zaměstnání nebo ke vzdělání“, že jelikož nejsou splněny podmínky spojené se zásadou zachování celistvosti rodiny, nemůže být její uplatnění odůvodněno pouze nejlepším zájmem dítěte, že jelikož normotvůrce přijal zvláštní ustanovení podmiňující přiznání mezinárodní ochrany, není možné tyto podmínky neuplatnit pouze s odkazem na zásadu nejlepšího zájmu dítěte, že pokud jde o rozpor v odůvodnění tvrzený v kasačním opravném prostředku, je třeba uvést, že žádný takový rozpor ze znění napadeného rozsudku nevyplývá, jelikož soud jasně uvedl důvody, proč nelze uplatnit zásadu zachování celistvosti rodiny a proč její uplatnění neumožňuje ani nejlepší zájem dítěte, a že ačkoli [soud] tuto zásadu samu o sobě v rámci použití čl. 57 odst. 3 nevyklučuje, zcela jasně vysvětluje, proč ji v projednávané věci uplatnit nelze, konkrétně z důvodu, že rodinným příslušníkům žadatele již byla přiznána mezinárodní ochrana, že závěr soudu o nepoužitelnosti zásady zachování celistvosti rodiny v žádném případě nevyplývá z toho, že „dotyční sami přispěli ke své asymetrické situaci“, ale že toto jeho rozhodnutí je založeno právě na skutečnosti, že rodinní příslušníci žadatele již požívají mezinárodní ochrany, že nejde o rozhodující skutečnost, která by odůvodňovala nové projednání věci, a že navrhovatel nedokládá, v čem spočívá tvrzené nedodržení práv na obhajobu.

Ve své replice navrhovatel dodává, že Vrchní komisař OSN pro uprchlíky ve svých pokynech k žádostem o azyl týkajícím se mrzačení ženských pohlavních orgánů z května 2009 uvádí, že „stejně jako může dítě požívat postavení uprchlíka odvozené od postavení uprchlíka přiznaného jeho rodičům, mohou obdobně rodiče požívat postavení uprchlíka odvozené od postavení uprchlíka přiznaného

jeho dítěti“, a tvrdí, že skutečnost, že mu bylo přiznáno postavení uprchlíka v jiném členském státě, „nebrání uplatnění této zásady, jelikož jej toto postavení obecně neopravňuje k tomu, aby mohl žít se svým dítětem ve státě, kde byla posledně uvedenému přiznána ochrana“. Zdůrazňuje, že „podle judikatury Soudního dvora automatické přiznání odvozeného postavení uprchlíka na úrovni vnitrostátního práva není v rozporu s duchem směrnice a Ženevské úmluvy, ale že naopak taková praxe sleduje cíl zakotvený v článku 23 směrnice 2011/95, kterým je zachování celistvosti rodiny“, a z toho dovozuje *a contrario*, že „v zásadě automatické odepření takového postavení otci dítěte, kterému bylo přiznáno postavení uprchlíka, pouze z toho důvodu, že otec již získal ochranu v jiném členském státě, jako je tomu v projednávané věci, porušuje cíl sledovaný článkem 23 směrnice“.

Navrhovatel odkazuje na rozsudek ze dne 6. prosince 2012, [O a další (C- 356/11 et C- 357/11, EU:C:2012:776, bod 81)], ve kterém Soudní dvůr rozhodl, že „[p]říslušné vnitrostátní orgány musí při provádění směrnice 2003/86 a přezkumu žádostí o sloučení rodiny vyváženým a odpovídajícím způsobem posoudit všechny zájmy, jež jsou ve hře, přičemž musí zejména přihlídnout k zájmům dotýčných dětí“, a tvrdí, že „stejně odůvodnění musí platit i v rámci přezkumu žádosti o mezinárodní ochranu“ a že v projednávané věci „takové posouzení vyváženým a odpovídajícím způsobem zcela chybí“.

V.2. Posouzení

Navrhovateli byla přiznána mezinárodní ochrana v Rakousku. Jedno z jeho dětí, [které je] nezletilé, požívá mezinárodní ochrany v Belgii. Navrhovatel se domáhá toho, aby i jemu byla v Belgii přiznána mezinárodní ochrana a aby tam mohl žít se svou nezletilou dcerou.

Navrhovatel v podstatě tvrdí, že čl. 33 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany poskytuje členským státům možnost, ale nestanoví jejich povinnost prohlásit žádost o mezinárodní ochranu za nepřijatelnou, pokud, jako v projednávané věci, již byla přiznána mezinárodní ochrana v jiném členském státě. Podle navrhovatele jsou členské státy povinny při provádění směrnice 2013/32/EU, a zejména jejího článku 33 odst. 2, zajistit, aby byla dodržena zásada zachování celistvosti rodiny a nejlepšího zájmu dítěte, přičemž se domnívá, že dodržení těchto zásad brání tomu, aby za okolností projednávané věci belgický stát využil svého oprávnění prohlásit jeho žádost o mezinárodní ochranu za nepřijatelnou.

Navrhovatel žádá, aby byla Soudnímu dvoru Evropské unie položena předběžná otázka, jejíž podstatou je, zda za okolností projednávané věci musí být několik jím vyjmenovaných ustanovení unijního práva vykládáno v tom smyslu, že brání tomu, aby belgický stát využil svého oprávnění prohlásit jeho žádost o mezinárodní ochranu za nepřijatelnou.

Vzhledem k tomu, že Conseil d'État (Státní rada) rozhoduje v posledním stupni a že vznesená otázka je relevantní pro rozhodnutí o kasačním opravném prostředku, je namístě položit Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku, jak požaduje navrhovatel.

Z TĚCHTO DŮVODŮ

CONSEIL D'ÉTAT (Státní rada, Belgie) ROZHODLA:

[omissis]

Na základě čl. 267 třetího pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie pokládá Soudnímu dvoru Evropské unie tuto předběžnou otázku:

„Brání právo Evropské unie, zejména články 18 a 24 Listiny základních práv Evropské unie, články 2, 20, 23 a 31 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany a čl. 25 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany tomu, aby členský stát při uplatnění svého oprávnění podle čl. 33 odst. 2 písm. a) směrnice 2013/32/EU odmítl žádost o mezinárodní ochranu jako nepřipustnou z důvodu, že ochrana již byla poskytnuta jiným členským státem, pokud je žadatelem otec nezletilého dítěte bez doprovodu požívajícího ochrany v prvním členském státě, který je jediným rodičem tvořícím jádro rodiny, jenž s tímto dítětem žije a bydlí a jehož rodičovská odpovědnost vůči dotyčnému dítěti byla uvedeným členským státem uznána? Nevyžadují naopak zásady zachování celistvosti rodiny a respektování nejlepšího zájmu dítěte, aby byla tomuto rodiči přiznána ochrana státem, ve kterém získalo ochranu jeho dítě?“.

[omissis]

[omissis] [podpisy]

@